

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1

Fylke:

Akershus

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Ullensaker

Emne:

ard og plog

Bygdelag:

Oppskr. av:

lektor R. S. Gjølmerud

Gard:

(adresse):

Kløfta st

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

etter samtale med gamle

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

i bygda

SVAR

Spm 1. ikke ard nå lenger
mer plog

spm 2: nei, ikke i Ullensaker, i 70-åra
ble den brukt, og kjør. på kveg og
svens flere ganger, men kommet
harsket en neil med hars
den hadde rette tinner, og disse
var ofte av brø, senere ble de
laget av jern

spm 3.: nei nå brukes hersehakke
ard brukes ikke nå, bl
poteter brukes i våre dage
bare hersehakke, ard hadde
velleffeler av tre opprinnelig,
ard var liten, hyppploger var
støre

spm 4.: som nr 4 for de
gamle, er ikke sikker her,
var antenne kjennes ikke

Spm 5. Det kan jeg ikke oplyse mere om
fra Allensaker

Spm 6. De heter eller de ble kalt
skokler i gamle dage ses det
av eldre her i bygda

Spm 7. Ja, men gamle i Allensaker
kan ingen sikkert opplyse om
gi her

Spm 8. den hadde velkjølet, og en
kort bukse ble spikert bak
på armer opplyses det av gamle

Spm 9 mer, ikke i Allensaker

Spm 10 ja, den kunne nok
reguleres, ses det av
gamle folk, slik som fig 3. C.

Spm 11 nr 5 er den arstypen som
virkelig er brukt i Allensaker
De ble brukt bare til å slå
opp sårer for poteter og rotfrukter
for, saug alle den muligen
brukt langt tilbake i tida,
men sikkert over 100 år tilbake
De ble kalt av, de hadde rustel
de var skåret av tre, senere
av jern

II

Apr 12 - de ble laget på
gårdene av byggesmuden, hvor
stor gurt hadde egen smil, og
en eller annen på gården
var litt av en smel

Apr 13 nå brukes bare fabrikk-
ploger, omlent var av 1890-1900
ploger ble for 1890 laget av
smuden i bygda, i Ullensaker
kalles de om Nesbuploger var
av 1880-90, så fikk de
Ullensaker Bogstaploger og
Bakkeploger eller karnet på
smuden. jensen drude seg om
15 timer

Apr 14 den er nok i smil
brukt i bygda, en stor den
ble kalt grundplog, velkefjela
har vært flat, men de
den var først av de mest
jemberlag, så len var av
jens timer en her

Apr 15 - ja en spade til a
revare ploger i hvor
ende på færa, den ble
fukt til plogasen med en
smusstubb, den kalles plogspade
den var liten, men spiss.

Apr. 16 i gamle dage kjørte en
 selbakk med bellegjola app.
 nå kjørte den på sellegjola
 opplyser gamle på folk her i
 bygda.

Apr. 17. Det har jeg ikke fått
 noe opplysning om.

Apr. 18 - ja på de store gåsde
 fasa de parer på bratte gårde
 ble det opplyst. av eldre folk.

Apr. 19 ca 4 tommer, på bare ved et
 kraftig trykk på styret, hyl og
 slepsted er av yngre dato

Apr. 20 - ja - muligens ikke på de
 eldste pløyer

Apr. 21. ja muligens, men de er
 av meget gammel dato

Apr. 22 ja en turkoning, den
 brukes delvis i nå, og
 trekkes av 2. heste

Apr. 23 den type er neppe brukt
 i Ullmark, de gamle
 kjenner den ikke

Pløyer brukt i Ullmark
 var i følgende orden

III

Boptasplog

Veskulplog

Bakkplog

Oluserplog, Syrakusplog

Muskaplog, Ontdarplog

Kvæmlandplog som idag
er mest brukt i Mellom-Norge

Den sorte laget i Stavanger

Oluserplog var amerikansk, de
var tunge, Kvæmlandplogene
er noe lettereDen brukt her
av plogerenDet uttales med noe tydelig lOrdet av er hantgjort

Klippt 5/10 1948

J. B. Gjølmerud

1948

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING